

UNIVERZITA KARLOVA

Filozofická fakulta

Zápis o části státní bakalářské zkoušky Obhajoba bakalářské práce

Akademický rok: 2019/2020

Jméno a příjmení studenta: Hana Trsková
Identifikační číslo studenta: 11475363

Typ studijního programu: bakalářský
Studijní program: Humanitní vědy
Studijní obor: Český jazyk a literatura - Čeština v komunikaci neslyšících

Identifikační čísla studia: 527276

Název práce: Vizuální symbolismus v českém znakovém jazyce

Pracoviště práce: Ústav jazyků a komunikace neslyšících (21-UJKN)

Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Vedoucí práce: prof. PhDr. Alena Macurová, CSc.
Oponent(i): doc. PhDr. Irena Vaňková, CSc., Ph.D.

Datum obhajoby : 27.01.2020   **Místo obhajoby :** Praha

Průběh obhajoby: Hana Trsková - obhajoba (tlumočila dr. Hynková Dingová)
Vizuální symbolismus v českém znakovém jazyce
1. Představení práce diplomantkou
- diplomantka představila téma své práce: zvukový a vizuální symbolismus a některé zahraniční výzkumy provedené na mluvených jazycích (fonestémy)
- dále hovořila o aplikaci tohoto tématu na zahraniční znakové jazyky (ikoničnost, metafory, metaforické mapování)
- stručně nastínila postup svého výzkumu provedeného na 150 znacích (znaky artikulované v oblasti úst související s komunikací, předáváním informací, potravou a jídlem)
- shrnula výsledky svého výzkumu – parametry, které jsou nositeli určitých významů (místo artikulace, tvary ruky), metafory (myšlenky jsou předměty, které můžeme držet a přenášet), ukázala některé konkrétní příklady znaků z ČZJ
2. Presentace posudku vedoucího bakalářské práce prof. Macurové
3. Presentace posudku oponentky bakalářské práce doc. Vaňkové
4. Reakce diplomantky na připomínky a otázky z posudků + diskuse
Diplomatka reagovala na otázky vedoucí práce.
- Přiznala některé chyby v citacích, které byly zmíněny v posudku.
- Vztah foném – parametr – význam. Foném je pravidelným nosičem vizuálního symbolismu nebo hraje roli určitý kontext? – Parametr není vždy nosičem vizuálního symbolismu, pouze v kontextu zdvojeného mapování – společné působení metaforického a ikonického mapování. Metafora je ikonicky zachycená v daném parametru.
- Mohou být za prvky vizuálního symbolismu všechny znaky, které jsou zdvojeně mapovány? – Nebyl dostatek materiálu, kterým by toto mohlo být podloženo.

- Je každý klasifikačtorový tvar ruky projevem vizuálního symbolismu? Toto nelze absolutně tvrdit, ale byl by k tomu nutný další výzkum.

Na další položené otázky diplomantka neodpověděla (odpovědi si nepřipravila), nedokázala na ně jednoznačně odpovědět a nechtěla na ně reagovat:

- Klasifikátory jsou ustálené produktivní znaky?
- V čem význam fonému dotváří nebo modifikuje lexikální význam znaku?
- Co znamená struktura fonému?
- Jak byste charakterizovala vztah význam – označovaná entita, označovaná skutečnost.
- Co je význam označovaného?
- Je metafora vždy nositelem vizuálního symbolismu?

Diplomantka reagovala na otázky oponentky

- Jak by se uplatňoval vizuální symbolismus ve znacích pro jídlo? Je reálné vkládání potravy do úst srovnatelné s metaforickým? Je vizuální symbolismus pouze u abstraktních znaků nebo i u konkrétních?

Např. ve znaku CHUTNAT není vizuální symbolismus, protože tam není metaforičnost a zdvojené mapování, není jisté, že to jde aplikovat plošně.

- Vzájemný vztah ikoničnosti a metaforičnosti a jak se uplatňují ve vizuálním symbolismu? Jak korespondují se zdvojeným mapováním? Uplatňuje se ve fonestémech jenom to ikonické, jindy jenom to metaforické nebo obojí? – Pouhou ikonicitu nepokládá za vizuální symbolismus.

Na tuto otázku nereagovala:

- Vizuální symbolismus – výsledné působení zdvojeného mapování a vztah mezi fonologickou formou označujícího a formou označované skutečnosti (rozporné).

5. diskuse

Jak byste definovala fonestém? – Je důležitá metafora.

Bylo by dobré, aby v práci byly obrázky znaků. – Diplomantka argumentovala špatnou kvalitou.

Jak jsou řazeny znaky do významových okruhů, proč je slepice jídlo a štika ne? Důvodem je motivace a artikulace znaku.

Proč je zrada řazena do komunikace? Bylo pravděpodobně pracováno už s formou znaků.

Klasifikace obhajoby:	velmi dobře (2)
Předseda komise:	Mgr. Andrea Hudáková, Ph.D. (přítomen) .....
Členové komise:	prof. PhDr. Alena Macurová, CSc. (přítomen) .....
	doc. PhDr. Irena Vaňková, CSc., Ph.D. (přítomen) .....